

# BREDASCHE

Staat-, Letterkundig- en

## Nieuws-

Zondag en Maandag



# COURANT.

Wetenschappelijk

## Blad.

15 en 16 Mei.

### LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

Heden (13 Mei) waren te Antwerpen genoteerd; Belg. 102; O. Metaal. 104; Spanje, Arden 46, 47; Pass. 141; Differed. 161; Nap. ren. 95; Sicil. 94; Rom. L. 102; Id. te Antw. 101; Braz. 86; ... te Brussel, heeft dezer dagen veel spraak gegeven het geluk eener Antwerpischen Kapitalist te heurt gevallen, hebbende deze namelijk het groote lot van 320,000 florijnen, gevallen op de obligatie N<sup>o</sup>. 29,455 der Oostenrijksche leening, getrokken. Niet zonder reden dacht men, dat deze gebeurtenis [de drift naar de leeningen, waaraan loterijen verbonden zijn, nog vermeerderen zou.

### F R A N K R I J K.

PARIS, den 11den Mei.

De wet waarbij het budget van 1833 definitief wordt geregeld, is gisteren door de kamer van afgevaardigden met eene beslissende meerderheid aangenomen. Alleen de bepalingen rakende de uitkeeringen door de oude civiele lijst verschuldigd, hebben tot eenige discussie aanleiding gegeven. Heden zal de kamer zich met de politiek en andere onderwerpen van plaatselijk belang bezighouden, om de zittingen van Vrijdag en Zaterdag geheel aan de beraadslaging over het buitengewone krediet voor de openbare werken te besteden.

Onder andere voordragten, heeft de minister van Koophandel gisteren de beide wetten op de douanen, in de kamer der pairs ter tafel gebracht. Dezelve zijn, op verzoek van den baron *Lottinon*, dedelijk in handen eener commissie gesteld.

De rivier de Seine is sinds gisteren aanmerkelijk gevallen. Daarentegen komen er nog bij voortdurend uit de departementen treurende beuften en ontrent de verwoestingen door het water aangerigt. De omstreken van Langres waren reeds den 4den dezer geheel gestanddaerd.

Volgens het *Mémorial* *Bonaparte*, heeft de Koninkrijksraad der aldaar gevestigde militaire divisie van het bestuur bevel gekregen, om aan alle officieren, onder-officieren en soldaten, van welk wapen oek, op hunne eerste aanvraag, verlof te geven om in Spaansche dienst over te gaan.

### N E D E R L A N D E N.

BREDA, den 14den Mei.

Bij onderscheidene besluiten van Zijne Majesteit zijn benoemd: Tot burgemeester der gemeente Haarlemmerliede, en de (Noord-Holland), *Henry Gerard Bosmaart*; tot secretaris der gemeente Noordgouwe (Zeeland), *Daniel Quiryn de Jonge van der Hagen*; tot secretaris der gemeente Ouwkerk (Zeeland), *Willelm van der Starp*; tot secretaris der gemeente Burgh en Westenschouwen (Zeeland), *Jan de Kater Nsoon*; tot gezworen van den polder Oud Noord-Beveland, *Gerard Israël*. In den polder van Keuningen: tot gezworen, *Hubregt Nieuwenhuis*; tot gezworen, *Hubregt van Iwaarde*.

Bij het 2de bataillon der 1ste afdeling mobiele Zuid-Hollandsche schutterij: tot 2den luitenant, *Hendrik Kruiff*. Bij het 1ste bataillon der 3de afdeling mobiele Zuid-Hollandsche schutterij: tot 2den luitenant, *Theodore Muller Massis*.

Voorts zijn benoemd bij het 1ste bataillon der mobiele Zuid-Hollandsche schutterij, tot kapitein *J. M. van der Maas*, thans 1ste luitenant, en tot 1sten luitenant, *mr. J. S. Rothue-Sandifort*, thans 2de luitenant; bij het 2de bataillon, tot 1sten luitenant-kwartiermeester, *J. Jongeman*, thans 2de luitenant bij het bataillon, en tot 1sten luitenant, *C. H. de Jongh*, thans 2de luitenant; bij het 3de bataillon, tot 2den luitenant, *Vredarijk Hogeveen*.

Bevrijd is ontslagen, *mr. H. A. O. Ghais van Buren*, uit zijne betrekking van kapitein van het 1ste bat. der 2de afd. mobiele Noord-Hollandsche schutterij en tevens uit die van 1sten luitenant bij de dienstdoende schutterij te Hoorn; alsmede de 2de luitenant *J. G. Kroppik*, tijdelijk dienende bij het depot van het corps jagers van *Glabbeke*.

Naar men verneemt heeft de staats-commissie, ingesteld bij *Z. M.* besluit van den 7den Januarij 1833, tot herziening van de reclamatiën wegens begane abuisen in de kadastrale operatiën hare verslag uitgebragt en hare werkzaamheden alzoo voleindigd. Men verwacht dat deze commissie binnen kort door Hoogstedenzeive zal worden ontbonden.

Bij een Koninklijk besluit waarbij de praktische oefeningen zijn geregeld voor de niet bij het leger te veld ingediende artillerie-troepen, gedurende den loop van dit jaar, is onder anderen bepaald, dat de artillerie-troepen te Delft garnizoen houdende, even als in vorige jaren, op de vlakte van Waalsdorp zullen kamperen.

Bij uitbreiding van het koninklijk besluit van den 5den juli 1835 (Staatsblad n<sup>o</sup>. 21), is bepaald, dat de betaling van 50 cent voor ieder uur afstand van de haven alwaar het schip is binnen geloosd, tot de standplaats waartoe de loodsën behooren, ook op de loodsreizen over de Zuider Zee van toepassing zal wezen, en dat mitsdien door den schipper, boven en behalve het loodsgeld, daarvoor bij de tarieven bepaald, die 50 cent zullen moeten worden betaald voor ieder uur afstand der plaats alwaar het schip is geloozd, tot aan Willemsoord.

Bij resolutie van *Z. Exc.* den minister van financiën, is onlangs, met vervatten verklaring der decisie van 6 November 1830, als beginsel aangenomen, dat art. 53 der wet van 25 Ventose, XI<sup>e</sup> jaar, wel de cognitie over de actien van het openbaar ministerie tegen notarissen *honoris causa*, aan de civiele regibanken opdraagt, doch dat er geene reden bestaat, om aan te nemen, dat die actien daardoor van aard zouden zijn veranderd, dat er voldoende gronden bestaan, om deze actien niet als gewone civiele, maar als correctionele te beschouwen, en dezelve als zodanig vrij van zegel en registratie aan te merken, hetgeen blijkt: 1<sup>o</sup>. daaruit, dat opgemelde actien, in het belang der maatschappij, door het openbaar ministerie tot straf of correctie worden ingesteld, 2<sup>o</sup>. uit art. 16 der wet van 15 Brumaire, VII<sup>e</sup> jaar, en art. 70, § 5, N<sup>o</sup>. 9 der wet van 12 Frimaire van datzelfde jaar, waarbij van zegel en registratie worden vrijgesteld: *les actes de vindictes publiques*, en 3<sup>o</sup>. daaruit, dat de kosten van procedures, wegens overtredingen der wet op het notariaat, bij art. 122 van het decreet van den 18den Junij 1811, worden gelijk gesteld met die van criminele zaken, terwijl de actien van het openbaar ministerie in strafrechtelijke zaken van de formaliteit van zegel en registratie *in debet* zijn bevrijd geworden bij de wet van 4 Januarij 1814 (Staatsblad N<sup>o</sup>. 3).

Uit Berlijn schrijft men van den 9den dezer, dat *H. M.* de Koning der Nederlanden aldaar in volkomen welstand is aangekomen. *H. M.* werd door Hoogstedenzeive's behuwdzoen en dochter, Prins en Prinses *Albert* van Pruisen, benevens Prins *Karel* en den Nederlandtschen gezant *de Perponcher*, die *H. M.* tot Magdeburg waren te ontmoet gegaan, naar het slot te Potsdam begeleid, waar de geselede Koninklijke Familie tot Hare ontvangst was gereedigd en ook Prins *Karel* van Hessen Darmstadt, de verloofde van Prinses *Elizabeth*, aan *H. M.* werd voorgesteld.

Naar men verneemt wordt de eerslang in 's Gravenhage een nieuw benoemde gezant van het hof van Zweden verwacht, in plaats van den sedert eenigen tijd naar elders yerplaatsten ridder *d'Ohsson*. Eer dus verree werden de saken van het gezantschap tijdelijk door eenen zaakgelastigde waargenomen.

Naar wij vernemen, zullen er dezer dagen eenige veranderingen en kantonnementsverwisselingen onder de batterijen artillerie van het leger te veld, in deze provincie zich bevindende, plaats hebben. Althans de batterij N<sup>o</sup>. 8, onder bevel van den kapitein *van der Wall*, alhier in garnizoen, vertrekt aanstaanden Maandag naar Ouderwijk, terwijl de batterij N<sup>o</sup>. 6, onder den kapitein *van Wyckhuysen*, thans te Bergen op Zoom in bezetting, naar Haren begeeft.

— Uit Assen wordt gemeld, dat de troepen, die ter bewaring van de orde naar de bij die stad aangelegd wordende werken waren gezonden, reeds grootendeels weder naar Groningen zijn teruggekeerd.

Uit Koppenhage meldt men van den 5den dezer als volgt:

\* Overeenkomstig den thans bekend geworden reisweg des Konings, vertrekt Z. M. den 5den juni des ochtends van hier naar Kallandborg en van daar met het stoomschip *Kist* naar Aarhus. Later zal Hoogstdezelve Silkeborg, Randers, Aalborg, Horsens, Veile, enz. bezoeken, op verschillende plaatsen wapenschouwingen houden en den 25ten van Veile met de genoemde stoomboot noordelijk om Zeeland, door den Zond, naar Koppenhagen terugkeeren en aldaar den 24sten juni aankomen.

» Den 3den mei is het linierschip *Skjold* uit de haven op de reeds ten anker gaan liggen, en is de kadetten-korvet *Najaden* noordwaarts gezeld.

» Ter tegemoetkoming van de landbouwers in het district Viborg, wegens schaarschte van zaai- en ander graan, heeft de Koning een gift van 2400 rth. verleend.

— Te Ober-Rosen, regerings-district van Breslau, in Silezië, is des namiddags van den 2den dezer ten 3 ure een allenverdelend onweder losgebroken, vergezeld van eenen hagelslag, die de boom- en veldgewassen ten eenenmale vernield heeft; de hagelsteenen hadden veelal de grootte van kleine hoendereyeren, en lagen op sommige plaatsen een palm hoog. Dat zelfde onweder ontlaatte zich des avonds ten 7 ure over de stad Medribor met eenen geweldigen bliksemtraal, die den toren der Evangelische kerk trof en in brand stak; toren en kerkgebouw zijn geheel in de asch gelegd. — In Rhijn-Beyeren waren op den 1sten dezer de bergen geheel met sneeuw bedekt.

## D U T S C H L A N D.

FRANKRIJK, den 11den Mei.

Onze wetgevende vergadering heeft in hare zitting van den 7den over den vorm betaaldlaagd aan de openbaarmaking van hare verhandelingen te geven, en het besluit genomen, dat bij die openbaarmaking de afdruk der protocollen en aktenstukken van de bijzondere mededeelingen en daarbij voorgevallene discussiën behoorlijk moeten afgescheiden zijn. — Tot tweede president werd in dezelfde zitting gekozen de heer *J. J. Finger*.

— Voor eenige dagen is alhier uit Berlijn aangekomen de Russische gezant baron *von Maltitz*, alsmede de Fransche gezant aan het Russische hof, de heer *Barguert*.

— Te Warschau den 2den dezer uit Petersburg aangekomen de Prins *Adam* van Wurtemberg, generaal-adjudant van Z. M. den Keizer van Rusland; dezelfde had een verlof van zes maanden bekomen.

— Uit Rhijn-Beyeren schrijft men, dat na het vervoeren van Dr. *Wirth* uit dat district, zich in hetzelfde geen enkele gevangene wegens overtreding de drukpers betreffende, meer bevindt.

— Het verzoek der belijders van de joodische godsdienst in Wurtemberg, om met de overige ingezetenen in gelijke rechten te delen, heeft zooveel bijval in de kamer der afgevaardigden gevonden, dat het met tachtig tegen drie stemmen is aangenomen.

— Uit Augsburg wordt gemeld, dat de inschrijvingen voor den aanleg van den Augsburg-Landauer spoorweg bijna voltooid waren, en er nog slechts weinig ontbrak, om de bij raming benodigde som van 9 millioen bijeen te hebben.

— Uit Weenen schrijft men dat H. M. de keizerin moeder, zodra het hof zich naar Schönbrunn begeeft, een reis naar Weenen zal aangaan, alwaar tegen dienzelfden tijd koning *Otto* uit Giffenland wordt verwacht.

De Fransche gezant aan het Weener Hof, graaf *de St. Aulaire*, had den 1 dezer, ter gelegenheid van den naamdag van Koning *Lodewijk Philips*, een maaltijd gegeten, waaraan de aartsbisschoppen, het korps diplomatiek en het grootste gedeelte van den hooften adel hebben deelgenomen.

Hertog *Ferdinand* van Saxon Coburg had brieven van zijne vrouwe uit Lissabon ontvangen, waarmede bleek, dat hij met zijn omtrent aldaar zeer te vreden schijnt te zijn.

Z. K. H. de Aartsbisschop Palatijn was den 4den dezer van Prudberg met de stoomboot *Nador* naar Pesth afgevoerd, waar tot zijn ontrouwen buitengewone toebereidselen waren gemaakt.

— Volgens berichten uit Zwitserland is de heer *S. Gutwiler* te Bern aangekomen, van wege den Basellandschapen landraad in last hebbende, om den Vorst bericht te doen wegens den stand der Wahlche aangelegenheid en om dezelfde inschenkenomst bij het Fransche ministerie in te roepen, ten einde de ten uitvoer legging der koninklijke ordonnantie van 12 September ll. gehoorst worde tot

dat de landdag over de genoemde aangelegenheid, die door de jongste Fransche nota eens eedgenootschappelijke zaak is geworden, zal hebben uitspraak gedaan.

— Uit Rome schrijft men van den 23sten april:

» Sedert eenige dagen gaat hier de spraak, dat de Pape een amnestie wil verleenen voor alle staatkundige misdaden zonder onderscheid. Een zoo milde handelwijze moet onmisbaar vertrouwen bij het volk verwekken, te meer daar er beweerd wordt, dat deze stap niet door vreemden invloed is bewerkt, maar dat de regering dezelve uit de overtuiging doet, dat het grootste gedeelte dergenen die vroeger misdagen begingen, meer onder den invloed van vreemde, dan uit eigene aandrif gehandeld, en thans door een straf van onderscheidene jaren, genoeg daar voor gehooft hebben. Of andere italiaansche regeringen eveneens handelen zullen, gelijkt in de dagbladen gezegd wordt, is hier niet bekend; doch het gedrag van Oostenrijk, ten aanzien van dezelfde staatkundige gevangenen, zou ligtelijk tot navolging kunnen opwekken, daar des Keizers genade omtrent zijne italiaansche onderdanen, door de geheele natie met ware geestdrift vernomen werd en hem aller harten heeft doen winnen.

Den 20sten te voren werd te Rome de dag van de stichting der stad door onderscheiden geleerde gezelschappen feestelijk gevierd.

— Van de Bosnische grenzen wordt onder datscheiding van 26 April gemeld:

» De berichten uit het binnenste van Bosnie worden sedert de laatste drie weken steeds bedankelijker, en een bijzonder noodlot schijnt den Sultan te vervolgen. Naauwlijks is een vraagstuk betreffende de aangelegenheden van het Ottomannische Rijk opgelost, of er komen nieuwe zwarigheden op, die de rust van dit Rijk bedreigen en nieuwe rampen doen vreesen. Volgens berichten uit Sarajevo van 21 April worden daar uitgestrekte maatregelen van verdediging genomen en was alles in bange verwachting. De gebeurtenissen van Livno, die men voor in den kiem versikt hield, schijnen slechts de inleiding geweest te zijn voor de grootere beweging, die zich nu aan alle zijden openbaart. De meeste kapitanen weigeren de bevelen des Pacha's te gehoorzamen, en de Rumeli Valoni, die bij Larissa zijn troepen bijeengetrokken had, schijnt zich alleen tot de verdediging te willen bepalen, tot dat hij versterking zal ontvangen hebben. Zoo staan thans de zaken in Bosnie, en het is een groot geluk, dat van den kant van Servie alles gedaan wordt om te beletten dat de opstandelingen zich aan dien kant van krigsbehoeften kunnen voorzien. Ook staan er reeds 6000 Serviers aan de Bosnische grenzen, en men wil dat Vorst *Milosch* slechts bevelen uit Konstantinopel afwacht om den Pacha van Sarajevo troup te gaan brengen. Deze vorst wordt weinig geneigd te zijn om die hulp aan te nemen, daar er tusschen hem en Vorst *Milosch*, tijdens zijn verblijf te Belgrad als Pacha, zekere verwijdering en wijter bestaan heeft.

Volgens berichten uit Scutari, over Ragusa ontvangen, zag men aldaar de komst eener Turksche vloot met troepen uit Salonichi te gemoet.

## E N G E L A N D.

LONDON, den 11den Mei.

Lastleden zaterdag heeft de Koning op het kasteel van Windsor een diner gegeven aan de ridders der orden van den Drietal en van St. Patrick. H. K. H. de Prins en Erffprins van Oranje en Prins *Alexander* der Nederlanden behoorden onder de aanzienlijke gasten, die dezen maaltijd bijwoonden. Hetzelve droeg de britsche generaal-uniform, met de hooge ordensteekenen der militaire Bath-orde.

Eergisteren is Z. K. H. de Prins van Oranje tegenwoordig geweest bij de plegtigheid van de eerste steen legging aan de nieuwe kerk te Upton, door prins *George* van Cambridge, waarna Z. K. H. Windsor weder heeft verlaten en naar Londen teruggekeerd is.

— Lord *Mulgrave*, de lord-luitenant van Ierland, heeft zich, door zijne gemalin vergezeld, den 7 dezer naar Londen ingescheept, na alvorens lord *Plunket*, den aartsbisschop van Dublin en sir *Edward Blykeney* den eed als lords-regters te hebben afgevoerd.

— De wijzigingen door het Hoofthuis, op voornam van lord *Lynch*, in de iersche korporatie-wet aangebragt, betreffende toelating tot de voorregten der zogenaamde *freemen*, die men behouden wil hebben om tegen den te grooten invloed der radikalen een tegenwigt daar te stellen. Ofschoon deze amendementen door den eersten minister *Melbourn* ernstig werden bestreden, zijn dezelve met een groote meerderheid goedgekeurd.

Het Lagerhuis gaat voort met over de wet op den afkoop van tienden in Engeland en Wales te beradenslagen. De behandeling der wet op de iersche tienden is tot den 17den Juni verschoven, op verlangen van lord *Russell*, die het wenschelijk achtte, dat

dezelve bevoorens naar Ierland werd opgezonden, om aldaar het gevoel der menigte over hare bepalingen te leeren kennen.

— Te Liverpool is eene talrijke bijeenkomst gehouden, om te be- raadslagen over het inzenden van adressen aan den Koning en het Huis der Gemeenten, ten einde hun te onderhouden over den tegenstand, welke de bill op de iesehe corporatien in het Hoogerhuis ondervindt. Dit voorstel heeft veel minder bijval gevonden dan de Radikalen verwacht hadden en is na hoogst onstuimige be- raadslagingen verworpen.

## Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

**Duitschland.** — De vereeniging van natuuronderzoekers en geneesheeren in Duitschland, zal den 18 September te Jena een aanvang nemen, en den 19, 21, 23 en 25 daaraanvolgende hare zittingen houden. Alle natuuronderzoekers en geneesheeren van Duitschland en het buitenland worden uitgenoodigd, aan deze vereeniging deel te nemen.

**Engeland.** — Men zal zich herinneren, dat er, eene geruimen tijd geleden, vrij wat is te doen geweest betrekkelijk eene onderhandeling van den Franschen Maarschalk Soult met de Groot-Prins van Konink Loeb- wijk Philips over eenige kostbare schilderijen van MURILLO en VELASQUEZ. Deze schilderijen zijn thans bevonden in Londen aangekomen, zijnde van den Maarschalk SOULT gekocht door den Hertog van SOUTHERLAND.

**Frankrijk.** — Op het schip *la Recherche*, 't welk op nieuw eene togt naar de noordelijke IJzee gaat doen, om de verlorene brik in *Lilloise* op te zoeken, zal de Heer MARNIER, een der schrijvers van de *Revue des deux Mondes* en een kenner der Duitsche Letterkunde, de reis mede doen, om nasporingen in 't werk te stellen omtrent de Legendes van het Noorden. Ook de Heer ANGVIA heeft verlof bekomen, om tot hetzelfde einde de reis mede te doen.

**Nederlands.** — De Dagbladen hebben het berigt bekend gemaakt, dat de Onderkoning van *Egypte* eene der pyramiden laat afbreken, ten einde de steenen tot andere einden te gebruiken. Het schijnt inderdaad, dat de werkzaamheden welke de Onderkoning van den Nijl Jaar doen, van welke rivier een gedeelte moet gedempt worden, door gebrek aan materialen hebben moeten gestaakt worden, en dat dit aanleiding heeft gegeven tot het voorstel om de pyramide van MYCERINUS of NITOKRIS te sloopen. Volgens latere berigten schijnt echter dit plan als onuitvoerlijk te zijn opgegeven, en wordt het ook als geenszins waarschijnlijk voorgesteld, dat de Onderkoning van *Egypte*, die den roem begeert, om als wederhersteller van *Egypte* beschouwd te worden, zich zou hebben willen gelijk stellen met MALIC-ALAZIZ OTHMAN BEN YOUSOUF, die zich ook door zijne hovelingen had laten overtuigen, om deze zelfde pyramide te sloopen, en wiens mislukking door een gelijktijdig Geschiedschrijver ABDALLATIF op de volgende wijze vermeld wordt: » De Sultan zond sappeurs, mijnwerkers en steengravers, onder het bestuur van eenige der voornaamste Ambtenaren en de eerste Emirs van zijn Hof, met last om de pyramide te vernielen. Er werd tot dat einde een kamp opgeslagen nabij de pyramide, en eene groote menigte arbeiders werden er bijeengebracht en met verbaasende kosten onderhouden. Zij bleven daar acht maanden, bezig met de uitvoering van den hun opgedragen last, en dagelijks allerlei middelen beproevende, om met oneindige moeite en arbeid, een paar steenen van hunne plaats te brengen. Sommigen bragten dezelve van boven met wiggen en hefboomen in beweging, terwijl anderen van onderen met touwen in de weer waren. Wanneer ten laatste een steen naar beneden kwam, maakte dezelve val een vreeselijk gedreun, zoodat hetzelfde op eenen verre afstand kon gehoord worden, de grond er van schudde en de bergen er van daverden. Wanneer de steen op den grond kwam, werd dezelve geheel in het zand bedolven, en er was wederom groote inspanning noodig om er hem weder uit te halen. Nadat zij langen tijd op de plaats hadden gekampeerd gelegen, en al de daarvoor bestemde geldmiddelen waren uitgeput, bevonden zij, dat de arbeid vermeerderde, terwijl de geest van doornetting vermeerderde, en het geduld uitgeput raakte, zoodat zij genooddaakt waren, met schaamte de onderneming te laten varen. Wel verre van het oogmerk te bereiken, 't welk zij zich hadden voorgesteld, verkregen zij geene andere uitkomst, dan deze dat zij de pyramide beschadigd en hunne eigene magteloosheid aan den dag gelegd hadden. »

### Het Noorderlicht aan gene zijde der linie.

Een officier aan boord van het schip *Candide* beschrijft dit natuurverschijnsel volgenderwijze. Terwijl wij ons op 45 gr. Z. Br. bevonden, bespeurden wij omstreeks half een ure des nachts in het noordoosten lichtstralen; dezelve begonnen op 20 gr. boven den horizon en namen de rigting naar het zenith. Ten een ure werden zij veel schitterender en strekten zich nog verder naar het noorden uit; ten 4 ure hadden zij den hoogsten glans bereikt en omvatteden het geheele gedeelte des hemels tus- schen noordnoordoost en noordwest van 20 gr. boven den horizon tot 10 of 15 gr. voorbij het zenith. Het weder was helder en de stralen ver- toonden zich door eenen enigzins donkeren nevel; waar bleef het dicht was, schen het licht ook het levendig en sterker. Van donker rozen- kleur gingen de stralen dikwijls tot wit en bleekgeel over, en de werking van het aanschuiven deser bewegingen op de inbeeldingskracht was zoo sterk, dat men in de verte een gedruisch meende te hooren. Sommigen

bewogen zich de stralen langzamer en geleken alsdan naar de golven eener diepe zee. De schijn van het noorderlicht was sterk genoeg om klein schrift gemakkelijk te lezen. Ten 8 ure (het was in Januarij) was alles voor den aankomenden dageraad verdwenen. Twee achtereenvolgende da- gen zag men het verschijnsel wederom, hoewel flauwer. — Indien de waarnemingen juist zijn, dan hebben in het zuidelijk halfrond dezelfde luchtverschijnselen plaats als in het noordelijk gedeelte.

### Journalistiek in Amerika.

Men heeft de opmerking gemaakt, dat het bestaan van nieuwsbladen in de Vereenigde Staten de brievenposten (ten minste wat voorloopig sa- milienaken betreft, weldra overtollig zal maken. Men bedient zich nam- lijk reeds werkelijk van de dagbladen, om zijne vrienden en bloedverwan- ten, wanneer men er vele heeft, het een en ander particuliers mede te deelen. Zoo leest men bijv. in de *New-Albany-Packet*: » De heer JACQUES POLLAC heeft het genoegen de heeren FULLERTON tegen den 21sten der loopende maand tot eene soiree uit te noodigen. » Zelfs in bloote han- delsaangelegenheden is men, in stede van brieven te zenden, begonnen het middel der dagbladen te bezigen. Hetgeen echter de kroon zat op de journalistiek, zijn de zakdoek-couranten. Men woont bijv. in afgelegen hoorden der unie, te midden van bosschen en onbebouwde gronden, wordt vermaand, ontbiedt eene partij zakdoek-couranten en heeft het genoegen alle nieuwstijdingen alzo letterlijk onder den neus te krijgen. In het jaar 1834 verschenen in de Vereenigde Staten 12,000 nieuwsbladen, waar- van in Massachusetts alleen ruim 100 en in Boston (eene stad van 80,000 zielen) 43. Het eerste Amerikaansche dagblad *the New Letters of Boston* werd in 1704 door BARTHOLOMEW GAZEN te Boston opgericht; een postmeester (de postkantoren zijn over het algemeen de wieg en bakermat der Ame- rikaansche couranten) gaf hieraan de meeste impulsie en leverde de be- noodigde gelden.

### Chinesche Proclamatien.

Uit hoofde van het voor ons Europeanen koddige van den stijl laten wij hier enige proclamatien volgen, welke door de Chinesche overheden in het laatst der maand November te Canton zijn gepubliceerd.

» Pwan, bij koninklijke benoeming Hoppe van Canton, enz. vaardigt een verstandig dekreet uit, ter algemeener kennis. Wanneer de vreemde schepen bij Whampoa ten anker komen, gaan de bedienden en matrozen aan land, maken partijen en wandelen met elkander rond, of begeven zich aan de kust om te wandelen of vogels te schieten, en verontrusten zij alzo de inwoners en veroorzaken onaangenaamheden. Daar nu om- streeks dezen tijd de vreemde schepen na elkander in de haven binnen loopen, is het gepast eene proclamatie uit te vaardigen, en de Hong-koop- lieden en tolken te gelasten, dat zij zich strengelijk naar de bepalingen der- zelve gedragen. Wanneer de vreemde schepen de inlandsche naderen, moeten de kapiteins van genoemde schepen hunne manschap in strenge orde houden en hun niet veroorloven bij troepen aan den wal te gaan, om voelgeweren af te schieten en vogels te doodden. Genoemde Hong- kooplieden en tolken moeten hun opregt raden en de proclamatie verkla- ren, en hun met achtig bevelen de wetten en verordeningen der Hemel- sche dynastie te gehoorzamen. Wanneer echter iemand waagt ongehoor- zaam te zijn, rondzwerft en de rust stoort, zal hij terstond verhoord en gestraft worden. Genoemde Hong-kooplieden en tolken hebben dezen plicht nauwkeurig te vervullen en alle verwarring te beletten, zullende zij in het te overgestelde geval schuldig verklaard en strengelijk bestraft wor- den. Zijna moeten, zonder tegenspraak, bevende gehoorzamen! Tau- quang (des keizers) vijfde jaar, 9de maand, 22ste dag.

Dit eene andere proclamatie van Ke, oppasser van den vorst en gou- verneur, en Fu-yuen van Quang-tong (Canton) van 28 November, kan men opmaken, dat de jongste zware brand aldaar als het werk van brand- stichters wordt aangemerkt, vermits daarbij wordt bevolen, dat » zulke vuur-gespreidende schavuiten, wanneer men hen betrapt, gearresteerd, voor den regter gevoerd, gevonnid en zonder eenige bedenking onthoofd moeten worden. »

Eene derde proclamatie luidt als volgt: » Pwan, tegenwoordige Quan- cho-hu, vaardigt eene proclamatie uit. Op den 10den dag der 10de maand van het 15de jaar van Tau-quang is de geboortedag der keizerin- weduwe, als wanneer zij haar 60ste jaar bereikt, waarom door het gan- sche land gelijksortige gelukwenschen moeten plaats hebben. Alle mili- tairen, het volk en de handwerkslieden ontvengen bij deze het bevel, om van den 9den tot den 11den van genoemde 10de maand, aan hunne deuren opstrijpende zijden stoffen op te hangen en met achtig tafels met welge- smaken, ten einde uwe opregte vereering te betoonen. Het is niet noodig bamboestangen in de straten op te rigten en veelkleurige lanternen daar- aan te hangen, vermits daardoor ongelukken van brand konden ontstaan. Allen hebben met achtig te gehoorzamen en zich niet weerspannig te he- loonen. — Speciale proclamatie. Tau-quangs 15de jaar, 10de maand, 3de dag (22 November). »

Ter AMSTERDAMSCHER BEURS van gisteren (15 Mei) waren ge- noteerd: Wark. S. 9½ pCt. 57½; dito 5 pCt. 102½; Kans- bill. 25½; Amort-Syndik. 4½ pCt. 98½; Ardoin's 2 85, 47½; dito onbep. st. 46½; Passievo 14½; Metall. 100½; Bran- 86½; Colnab. 25½; Peruanen 19½.

# Graanmarkt te Amsterdam.

VRIJDAG, den 13den Mei.

**TARWE.** — Drijschoudend: 133 ff witbonte Poole, f 285 bij gerijf; - 130 bonte Poole, f 225; - 124 Lubcker f 182; - 131 jarige Rostocker f 206; - 122, 126, Vriess, f 148, 160; - 122 minbere dito f 146.  
**ROGGE.** — Met meer handel: 122 ff Pruiss. in Batraf. f 132; - 122 119 N. Oost-Vriess. bij partij f 120, 114; - 122, 124 N. Drenth. f 142, 146; - 114 O. Pruiss. bij partij f 140; - 125 N. Overjass. f 148.  
**GARST.** — In eenen doez; 111 ff Holet f 115.  
**HAVER.** — Niet aan: 91 ff N. Dikke f 87, 88 van den zohar; - 88 dito dito f 85.  
**BOEKWEIT.** — Zonder Handel.

Er is voor eenigen tijd alhier VERLOREN een GOUD CYLINDER ZAK-HOROLOGIE, loopende op vier Diamanten, met twee GOUDEN SLEUTELS aan hetzelfde gehecht. Den eerlijken vindar, die hetzelfde bezigt heeft, wordt eene belooning toegezegd gelijk staande met de waarde van het verlorene. Nadere inlichting bij de Uitgevers dazoo.

### Nadere aanwijzing.

Het Horologie loopt op vier Diamanten. De grootte is middelbaar. De Plaat wit Eoraklein en daarop twee zilveren kribben, voor den uur en secundar-wijzer. De Kaat van achteren is in zeer kleine ruitjes gekerfd.

### De Sleutels zijn:

Een Gouden Sleutel met rooden steen van ordinaire grootte. Een klein gemailleerd Gouden Sleuteltje en een IJzeren Sleuteltje, zijnde het Standbeeld van Napoleon.

Bij den Ondergetekende is ontvangen een groot Assortiment PENDULES, SPIEGELS, PORSELEINEN SERVISSEN naar den laatsten smaak; NIEUWE MODEELEN van BEHANGSEL-PAPIER tegen Fabrieksprijs, alsmede zijn bij hem te bekomen MAHONIE-HOUTEN MEUBELLEN naar den laatsten smaak, met en zonder Marmerenbladen.

P. HEYMANS,

Meubelmaker, Grote Markt.

De Notaris VERKOUTEREN, te Geertruidenberg, als Regterlijk hier voor benoemd, zal, ten verzoek der Erfgenamen van den Boedel, nagelaten bij wijlen Wopwa C. F. RUISSENAARS, in leven Weduwe J. B. SMITS, te Geertruidenberg overleden, aldaar ter Stede, ter herberge van de Kindaten VENIS, wijk A. n. 116, op Woensdag den 18den Mei aanstaande, sjaal, des avonds ten zeven uren, in het openbaat Verkoop:

1<sup>o</sup> Koop: Twee aan den anderen verheeld staande WOONHUIZEN met verdere Geffamertun, ERF, HOFGROND en STAL-LANG, staande binnen de stad Geertruidenberg, ten noordooste van de Brandestraat, wijk B., n. 6 en 7, kadaster becijs B., n. 278 en 279.

2<sup>o</sup> Koop: Het onzerdaeld: twee derde, in de helft van 6 blokken uitpuntend goed HOOLAND, groot saam 8 bunders, gelegen buitep de Amilia-polder-Zeedijk, onder Driemalen, bij het kadaster sectie F., n. 20, 25, 27, 29, 30 en 31.

3<sup>o</sup> Koop: Een perceel mede uitpuntend HOOLAND, groot 8 bunders, 88 roeden, 44 ellen, gelegen onder Klein Waspick, het laatste in huur geweest bij DE ZEEUW, aldaar wonende, om f 350 's jaars, bij het kadaster sectie B., n. 75, 76, 77, 349, 350, 351, 5859.

At hetwelk dadelijk bij gedane definitieve toewijzing, in besit en genot te te overvaarden.

Nadere Informatie tot deze, inmiddels te bekomen, bij den Heer Agoot der Domeinen, M. SMITS te Breda, en bij den bezaagenden Notaris.

## Verpachting van Hooi- en Weilanden.

OP DEN HOOGOMKADRPOLDER, DEN BRUNENHORSCHENWAARD.

Woensdag den 18 Mei 1836, des voormiddags 11 uren zal op het Foldershuis van den Drijschoud, onder Almbark, ten overstaan van den Notaris D. MIDDELKOPP, residentende te Dussen, voor het eerst zoen van des jare 1836 in percelen worden verpacht, saam 70 Bunders extra schoone HOOI- en WEILANDEN, ten des Foldershuis Brunenhorstschewaard, gelegen bij Kijhoek.

Aanwijzing zal geschieden daags voor en op den morgen vande verpachting en informatie te verkrijgen zijn bij den Rentmeester SIEBING te Dordrecht en den Opziener J. VAN BREUGEL op den Foldershuis Prikwaard.

In 't Huis ten Bosch, onder 't Priezenhage, op een nut afstaande van Breda aan den Straatweg naar Bergen op Zoom, zeer aangenaam bij het fraaie Liesbosch gelegen, nog eenige GEMEENLIEKDE, zoe BOVEN als BENEDEN, zoe open zunde, zoe worden dezelve op zeer aangemijke voorwaarden DE VERHUUR aangeboden, door den bewoner, Kastelein

A. F. OONINX.

PS. Paardenstal en Remise zije disponibel.

# BOURICIUS,

ALGEMEENE POSTWAGEN DIENSTEN.

De Hoofd-Administratie maakt bekend, dat met den 15den dezer, het vertrek uit BREDA naar GORINCHEM, UTRECHT en AMSTERDAM plaats zal hebben des morgens ten 6 uren in plaats van ten 4 uren om sag te komen te UTRECHT voor 1 ure, te AMSTERDAM voor 5 uren, zoodat de Reizigers naar alle Provincien des Ryks zonder te Utrecht te vertoeven, zullen doorgaan.

Dat de BEURSWAGEN van UTRECHT naar AMSTERDAM ten 11 uren in plaats van 11 1/2 uren, dien overminderd blijft bestaan.

Aankomst den 7<sup>o</sup> Mei 1836.

De Gedeputeerde en Hoofd-Administrateur,  
BOURICIUS.

De Boekhandelaar G. BROUWER, te Dordrecht, zal, op Dinsdag den 24sten Mei eene Publieke Verkoopsping houden van twee verzamelingen, meereendeels welgeconditioneerde, BOKKEN, waarvan de Catalogus bij franko-aanvraag gratis bij bezorgden te verkrijgen is.

## BIJ BROESE & COMP., TE BREDA.

SIJN UITGEVEVEN EN VERKRIJGBAAR DE VOLGENDE

### MILITAIRE EN ANDERE WERKEN:

- I. J. G. W. MANNAS, Iste Kapitein-Ingénieur, Bijdrage tot de kennis der vesteringkunst en meer bijzonder van de veldverschansingen, mijnen, uitwerking van het geschut, onderscheidene soorten van batterijen, aanval en verdediging van veldwerken en vestingen, en over de militaire bruggen, met een aanhangsel, 1 deel in 8vo, van om trent 700 pag. f 4,60.
- II. Verhandeling over het uitslaan en insmetten van binnen-muren en holbogen en ter bezondering eenes matige droogte, voornamelijk binnen die gebouwen tot het bergan van buskruid en levensmiddelen bestemd, met scheikundige aantekeningen, in-8o. . . . . f 0,60.
- III. G. J. SIMONS, Iste Luitenant der Artillerie, Handleiding tot de kennis der verschillende soorten van batterijen, derzelver hoofd- en onderdeelen, plaatsing, armering, opbouw, enz. 1 deel in-8vo met platen en tabellen . . . . . f 4,—
- IV. J. P. DUBBIAU, Iste Kapitein-Ingénieur, Verhandeling over den wederstand van balken en ijzeren staven, derzelver verkracht in aanmerking nemende, met pl. . . . . f 1,40.
- V. W. F. CAZ, Iste Luitenant-Ingénieur, Nieuw Metselverband in zware muren, benevens eenige bedenkingen omtrent de wijze van samenstelling in het onderhoud van buitenmuren, insonderheid der werken van fortificatie en waterstaat, 1 deel in-8vo met pl. . . . . f 1,20.
- VI. J. BOSCH, Hoogleraar aan de Militaire Akademie, Leerschrift over de wetenschappen, die tot de wetenschappen der onderwijze voor den Rijksland, gehouden ter opening van de Koninklijke Militaire Akademie, te Breda, in November 1828. . . . . f 70,70.
- VII. De Militaire Sacerdoot, Tijdschrift voor het Niderlandische Leger, 3 deelen, met platen en tabellen, in 4to. . . . . f 20,50.  
Van het 4de deel zal binnen weinige dagen het 10de Nummer het licht zien.
- VIII. W. von RAMER, Kapitein-Volontair, Herfinsingen oit de Wapenwereld, bevattende grondregels der taktiek voor Infanterij, kavalarij en artillerij, met pl. . . . . f 0,90.
- IX. F. DE BRACK, Handleiding tot de rekenkunst, meetkunst, de landmeetkunde, topographie en fortificatie, ten dienste van de onder-officieren en soldaten van het Leger, 1 deel in-8vo, met 7 uitslaande pl. . . . . f 2,50.
- X. Onderriet voor de onder-officieren en manschappen der kavalarij, 3de druk . . . . . f 0,90.
- XI. Handleiding tot de oefening met de Sabel, ten dienste der Kavallerie in het Niderlandische Leger, vrij gevolgd uit het fransch van den Generaal La Roche-Aymon. . . . . f 0,50.
- XII. Handleiding tot het afrigten van Paarden, volgens de methode van Baucher, vrij gevolgd . . . . . f 0,20.
- XIII. Dictionnaire Raisonné d'Equitation, par F. Baucher, Peintre d'Equitation . . . . . f 1,40.
- XIV. Avertissement de Cavalerie Lichte, par F. de Brack, capitaine du Mans, de l'etat de la cavalerie légère en campagne, par le comte de La Roche-Aymon, 1 vol. de 520 pag. avec pl. . . . . f 2,25.
- XV. D. Dik Gz, Differentiaal- en Integral Rekening, vrij gevolgd uit het fransch van Bouchardat 1 deel in 8 met pl. f 2,40.
- XVI. Rekenkundige opgaven en handleidingen ten dienste d'egenen die zich met vrucht op de beoefening der wiskunde wenschen toe te leggen. . . . . f 2,25.
- XVII. J. Bouchardat, Vervolg op de beginselen der Hoogere Meetkunst, bevattende de theorie der gebogene oppervlakken en kromme lijnen van dubbele kromming, benevens formullen voor de Hoogere Meetkunst 1 deel met 10 platen . . . . . f 2,40.
- XVIII. G. Dammann, Bouwlandige Meetkunst of verzameling van verhandelingen van bouwlandige bewaningen, alphabetisch gerangschikt, ten dienste van de landmeters en inderbouw-kunst. 1 Deel met pl. . . . . f 1,40.